

РЕЦЕНЗІЇ

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863.5/28.208929>

Сергій ГУМЕНЮК,

orcid.org/0000-0003-0872-1470

доктор педагогічних наук,

професор кафедри теоретичних основ і методики фізичного виховання

Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

(Тернопіль, Україна) gumenyik@ukr.net

РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ М. В. КОЖОКАР, О. О. ЦИБАНЮК, Ю. Ю. МОСЕЙЧУКА, Я. Б. ЗОРІЯ, Ю. О. УШЕНКА, Я. П. ГАЛАНА, А. В. КОШУРИ «ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ НА БУКОВИНІ»¹

Історія фізичної культури дає нам знання про причини виникнення і розвитку фізичного виховання, про ті українські національні традиції і звичаї, які пов'язані з використанням засобів фізичної культури у процесі фізичного виховання. Звернемо увагу лише на те, що виникнення фізичного виховання – процес об'єктивний, а вже в первіснообщинному суспільстві воно було всезагальним і обов'язковим.

Авторський колектив із різноаспектними, але односпрямованими науковими інтересами, акумулюючи свої зусилля й наукові напрацювання, зумів здійснити аналіз систем фізичного виховання молодого покоління Буковини.

Рецензована праця містить передмову, п'ять розділів, у яких висвітлено різні грані досліджуваного питання, а також список використаних джерел, який складається з 402 найменувань.

У першому розділі «Загальна характеристика системи фізичного виховання дітей та молоді Буковини» визначено, що система освіти Буковини (в тому числі й фізичне виховання) працювала передусім на підготовку з цілих поколінь буковинців вірнопідданих громадян монархії, здатних працювати на її процвітання й оборону. Система фізичного виховання тісно пов'язана з системами освіти, охорони здоров'я, оборони, матеріального виробництва, культури, науки і розвивається під впливом змін, що відбуваються в них. Будучи підсистемою (частиною) системи виховання, національна система фізичного виховання сама складається з низки взаємопов'язаних частин, окремих систем фізичного виховання, які

відображають особливості фізичного виховання різних груп населення.

У другому розділі «Аспекти формування системи фізичного виховання школярів Буковини досліджуваного періоду» здійснено аналіз формування цілісної системи фізичного виховання і управління нею задля досягнення очікуваних результатів, відбувалося в умовах занедбання буковинських дітей через несприятливі соціально-культурні обставини, у яких перебував край. Загалом система освіти Буковини (в тому числі й фізичне виховання) працювала передусім на підготовку з цілих поколінь буковинців вірнопідданих громадян монархії, здатних працювати на її процвітання й оборону.

У третьому розділі монографії «Виховна діяльність українських студентських спілок Чернівецького університету» визначено, що студентські товариства Чернівецького університету досліджуваного періоду за типом розподілялися на чотири групи: 1) академічні; 2) корпорації або буршеншафти; 3) релігійні; 4) фахові спілки. Розкрито основні напрями, зміст, форми й методи виховання молодого покоління в українських студентських товариствах Буковини різного типу означеного періоду в хронологічній послідовності. Розкрито специфічні особливості виховання студентів у товаристві «Січ». Здійснено аналіз організаційно-педагогічних засад виховання молоді в українських студентських корпораціях «Запороже» (1907 р.) та «Чорноморе» (1913 р.).

У четвертому розділі «Зміст, форми та методи фізичного виховання дітей та молоді у громадських товариствах Буковини досліджуваного періоду» проведений аналіз нормативно-законодавчої бази, що регламентувала діяльність будь-яких громадських товариств на теренах

¹ Кожокар М.В., Цибанюк О.О., Мосейчук Ю.Ю., Зорія Я.Б., Ушенко Ю.О., Галан Я.П., Кошура А.В. Організаційно-педагогічні засади фізичного виховання дітей та молоді на Буковині : монографія. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2019. 235 с.

Буковини другої половини ХІХ – початку ХХ ст., напрямів їх діяльності.

Схарактеризовані мета, форми і зміст діяльності спортивного товариства «Буковинський полк Українських Пластунів імені І. Богуна». Визначено, що головною метою діяльності новоствореної організації було фізичне гартування молоді середніх закладів освіти краю в комплексі із вихованням моральних цінностей, характеру і милосердя, підготовкою до майбутнього дорослого життя, вивченням основ медичної допомоги і рятувальної справи тощо.

У п'ятому розділі «Фізичне виховання складова освіти сучасної молоді» представлено ґрунтовний огляд філософсько-методологічних засад професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури та детермінантів процесу формування у них культури здоров'я. Підтримуємо запропоновану педагогічну концепцію неперервності та

наступності професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури з високим рівнем культури здоров'я. Цікавим та інформативним вважаємо представлену у монографії структурно-функціональну модель системи формування культури здоров'я майбутніх учителів фізичної культури на засадах неперервності та наступності професійної підготовки, а також навчально-методичний супровід авторської системи.

Автори роботи зробили позитивний та конструктивний внесок у науку, вміло подали добірку інформації, її аналіз і тлумачення для заповнення прогалин в історії становлення та розвитку системи фізичного виховання дітей та молоді. Потрібно зазначити, що монографія гарно ілюстрована, матеріал викладено в доступній формі для широкого кола читачів й водночас має наукову цінність і практичне значення для студентів, науковців, освітян.